

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Posta Attila ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Szalma és Partnerei Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen ingók kiadására kötelezés iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2011. május 16. napján kelt G.20.224/2009/73. számú részítele ellen az alperes által 74. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság részíteleit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000,- (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

Ez ellen a részítele ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 5 mezőgazdasági vontató és 1 gyümölcscrázógép 8 napon belüli kiadására kérte az alperes kötelezését. Álláspontja szerint a gépek a tulajdonába tartoznak.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a gépeket jogszerűen tartja birtokban, azok felperesi beszerzésére az alperes megbízásából, egy meghatározott célra nyújtott kölcsönrel és megbízással vegyes bizományi szerződés útján került sor. Tévedésre, illetve megtevesztésre alapított kifogással támadta a felperes által hivatkozott tárolási nyilatkozatokat.

Vizontkeresetében a felperest 2 db gyümölcscrázógép kiadására, 90.712.301,-Ft és kamatai kártérítésként való megfizetésére, továbbá a gépekre kötött adásvételi szerződésből a felperest megillető jogok átengedésére kérte kötelezni.

Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felek között bizományi szerződés jött létre és az alperest illeti meg a berendezések kizárólagos birtoka, használata és hasznosítási joga,

illetve, hogy a felperes a gépekre harmadik személyekkel kötött adásvételi szerződésből fakadó jogokat köteles az alperesnek átengedni attól az időponttól kezdődően, amikor a dolgok a forgalomképességüket visszanyerik.

A megyei bíróság a felperes keresetét részítéletével elbírálva kötelezte az alperest, hogy a 1, 2, 3 forgalmi rendszámú ... típusú, és a típusú traktorokat, valamint a gyári számú ... típusú gyümölcsrázógépet 8 napon belül adja a felperes birtokába, továbbá fizessen meg 15 napon belül perköltség címén a felperesnek 4.969.750,-Ft-ot. A határozat előzetes végrehajthatósága iránti felperesi keresetet elutasította.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az alperes a felperesi szövetkezet tagja. A szövetkezet alapszabályának III. fejezet 19. pontja szerint a szövetkezet és a tag gazdasági együttműködése magában foglalja a tagok mezőgazdasági termelésének integrátori jelleggel történő megszervezését és elősegítését, továbbá gépekkel, eszközökkel, szaktanácsadással való ellátását és egyéb szolgáltatások biztosítását. Az együttműködés során a tag a tulajdonában álló gépeket, berendezéseket, eszközöket a szövetkezet használatába adhatja. A szövetkezet a gazdasági együttműködés során nem törekszik saját nyereségre. A III. fejezet 17. pontja szerint a tag az igazgatóság és a felügyelőbizottság egyetértésével megállapított átmeneti likviditási nehézségei vagy beruházáshoz, fejlesztéshez szükséges forrás bevonásának szüksége esetén a küldöttgyűlési határozat keretei között tagi kölcsönt nyújthat, ha vagyoni hozzájárulását már teljes mértékben szolgáltatta. A megállapodást írásba kell foglalni. A 2006. február 15-én tartott igazgatósági ülésén a szövetkezet elnöke tájékoztatta az igazgatóságot, hogy a tagok közül többen, így az alperes is készek tagi hitel nyújtására. A szövetkezet 2006. március 31-i küldött-közyűlésén hozott határozat szerint a gépberuházások megvalósításához szükséges 110 millió Ft összeghez a szövetkezet az alapszabályban meghatározott kondíciókkal tagi hitelt vesz fel. Az alperes ezen döntés ismeretében a felperesnek 2006-ban és 2007-ben a gépek beszerzésére tagi kölcsönt nyújtott. A bíróság megállapítása szerint az alperes 36.117.042,-Ft tagi hitelt biztosított a perben érintett gépek beszerzéséhez, míg a gépekre eső önerő ténylegesen 53.626.07...-Ft volt. A hiányzó 17.509.031,-Ft önerőt más tagok biztosították. A tagi hitel folyósítására 2006. december 13-án és 2008. január 31-én került sor. A visszafizetésről és annak feltételeiről a felek között írásbeli megállapodás nem született, a felperes törlesztést nem teljesített.

Az ítéleti tényállás szerint a felperes közbeszerzési pályázat keretében 2006. május 8-án 3 db ... típusú traktort vásárolt 23.970.000,-Ft + ÁFA vételárért, a traktorok a felperes rendelkezése szerint közvetlenül az alperes telephelyére kerültek leszállításra. 2006. május 20-án a felperes 1 db típusú gyümölcsbetakarító gépet vásárolt 21.127.000,-Ft + ÁFA vételáron, amely a felperes telephelyére került leszállításra. A felperes 2007. június 31-én 2 db ... típusú traktort vásárolt 19.800.000,-Ft + ÁFA vételáron, ezek átadására az eladó telephelyén került sor.

A vételár kifizetésére mindhárom alkalommal oly módon került sor, hogy 45 % önerőt fizetett a felperes, 55 %-ot pedig a megigényelt állami támogatás fedezett. Az átvételt követően a felperes a gépeket az alpereshez szállította, aki azzal tényleges termelő tevékenységet valósított meg.

A gépek használatáról, hasznosításáról és annak feltételeiről írásban is megállapodtak, 2007. augusztus 5-én tárolási nyilatkozat jött létre, amelyben rögzítették, hogy a gyümölcsrázógép a felperes tulajdonát képezi, az alperes vállalta, hogy használati szeznon kívül a gépeket

saját tároló helyén jó gazda gondosságával, tárolási díj felszámolása nélkül tárolja. Az esetleges sérülésekért, szándékos rongálásért felelősséggel tartozik. A gépek ellenőrzését és esetleges elszállítását az alperes engedélyezi és semminemű indokkal nem tilthatja meg. Az alperes a gépet zálogba nem adhatja és nem ajánlhatja fel semminemű pénzügyi kötelezettséget ezen gép terhére nem vállalhat.

2007. december 1-jén a felek hasonló tartalommal kötöttek tárolási nyilatkozatot a perrel érintett 5 db vontató tárgyában.

A felperes 2008. augusztus 1-én felszólította az alperest a berendezések kiadására, ettől azonban az alperes elzárkózott.

A bíróság ítéletében kifejtettek szerint a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a követelt ingóságok a tulajdonát képezik, az alperesnek pedig bizonyítania kellett, hogy az ingóságokat jogszerűen tartja magánál, illetve hogy a dolgok tulajdonjogát valamely jogviszony keretében megszerezte.

Az elsőfokú bíróság az adásvételi szerződések alapján megállapította, hogy a gépek tulajdonjogát a felperes adásvétel útján megszerezte. A felperes tulajdonszerzését támasztja alá a felperes igazgatójának alperes részére írt (2007. november 27-én kelt) elszámoló levele, továbbá az alperes képviselőjének 2008. augusztus 14-én, a jogi képviselőjének pedig 2008. október 3-án kelt levelében írtak, amely a felperest a traktorok jogos tulajdonosaként jelöli meg.

Az elsőfokú bíróság a tárolási nyilatkozatokra figyelemmel megállapította, hogy a felperes a tulajdonjogból fakadó birtoklás és használat jogát az alperesnek átengedte. A tárolási nyilatkozat szerint az alperes a tárolásért nem számít fel díjat, azonban felszólításra korlátozás nélkül köteles a felperesnek a dolgokat visszaszolgáltatni. A perben nem merült fel adat arra, hogy a használatot díjkövetelés fejében engedte volna át a felperes. Az ingyenes átengedésből kifolyólag a tárolási nyilatkozatban meghatározott felszólításig az alperes jogszerűen tartotta birtokában a gépeket, a kiadás iránti felszólítástól ugyanakkor az alperes már nem minősülhet jóhiszemű birtokosnak, nem tarthatja a dolgokat magánál. Utalt arra is a bíróság, hogy a gyümölcsrázógép tekintetében az alperes nem is állította a tulajdonjog megszerzését.

Az alperes tulajdonszerzésére irányuló hivatkozás körében kiemelte, hogy elsődlegesen az volt az alperes álláspontja, hogy a tagi kölcsönön keresztül valójában vételárrészt biztosított a felperesnek és abban a pillanatban, amikor a dolog forgalomképtelensége megszűnt, ő lett a tulajdonos, a felperes végleges elismerésével a gépek az alperes tulajdonába kerültek. A bíróság ugyanakkor utalt arra, hogy a gépek beszerzése részben 2006-ban történt, ekkor a 22/2006. (III.23.) FVM rendelettel módosított 36/2005. (IV.22.) FVM rendelet szabályai voltak irányadóak, amelyek ilyen forgalomképességi korlátot nem állítottak fel, azaz a 2006-ban szerzett három traktor és egy gyümölcsbetakarítógép tekintetében ez az utólagos tulajdonszerzés nem merülhet fel.

A 13/2007. (III.1.) rendelet 3. §. (3) bekezdése alapján a támogatással megvalósított beruházás a felperesi szövetkezet végleges elismerésének megszerzéséig nem idegeníthető el. Ezen jogszabályi rendelkezés az elidegenítés lehetőségét időbeli korláthoz kötötte, de nem teremtett értékesítési kötelezettséget a szövetkezetek számára.

Az alperes képviselője, "A" úgy nyilatkozott, hogy a tagi kölcsön fejében a gépeket tulajdonba kapta volna az alperes, ugyanakkor a felek nyilatkozataiból a bíróság azt állapította meg, hogy az elismerés megszerzése után egyik fél sem állított olyan jogi aktust, amely az alperes tulajdonszerzését megalapozhatná. Az alperes képviselője szerint is arról volt szó, hogy az elismerést követően az ügyvédek elkészítik a tulajdonnal kapcsolatos adásvételi szerződést, ilyenre azonban nem került sor.

Nem osztotta a bíróság azt az alperesi érvelést, hogy a tagi kölcsön biztosításával önmagában tulajdonjogot szerzett. A felperes adásvétel útján szerezte meg az ingóságok tulajdonjogát, a tagi kölcsön a szövetkezeti törvény és az alapszabály rendelkezésein alapult. Az alperes a vételár egy részét kölcsönként a felperes rendelkezésére bocsátotta, ez azonban önmagában tulajdonszerzést nem alapoz meg. Nem lenne akadálya, hogy a kölcsöntartozás ingóságok szolgáltatásával kerüljön kiegyenlítésre. Ebben az esetben azonban a feleknek kifejezetten ilyen tartalmú megállapodást kellett volna kötniük. A bíróság álláspontja szerint azonban ilyen megállapodás nem nyert bizonyítást, ilyenre kizárólag "B" tanúvallomása utalt, ezt azonban csak további alperesi érdekeltségi körbe tartozó tanúk vallomásai támasztották alá, egyéb bizonyítékok nem.

Nem osztotta az elsőfokú bíróság azt az alperesi álláspontot, hogy a felek között nem a szövetkezeti törvényen alapuló tagi kölcsönszerződés jött létre, ugyanis a rendelkezésre álló küldött közgyűlési határozat, illetve a közbeszerzési eljárás anyaga egyértelműen azt igazolta, hogy az alperes tagi kölcsönt nyújtott, nem pedig vételárreszt fizetett. A kölcsön visszafizetésére és elszámolására a felek megállapodása és a szövetkezeti törvény irányadó.

Nem ítélte megalapozottnak azt az alperesi hivatkozást, hogy a felperesi szövetkezet az alperes megbízása alapján eszközölt beszerzéseket, ezek tárgyát az alperes határozta meg, a felperes az alperes utasításai szerint járt el, a szükséges fedezetet az alperes biztosította, így tehát a felperes a saját nevében, de az alperes javára kötötte meg az adásvételi szerződéseket, azaz bizományi szerződés keretében az alperes szerzett tulajdonjogot. A bíróság álláspontja szerint bizományi szerződés a felek között nem jöhetett létre. A nemzeti támogatás igénybevétele kizárólag a zöldség-gyümölcs termelői értékesítő szervezetek voltak jogosultak. Az önerő tagi kölcsönből való biztosítása nem teremti meg annak jogi lehetőségét, hogy az előzetes elismerésben nem részesült mezőgazdasági termelők és szövetkezetek közvetlenül a támogatott vagyontárgyak tulajdonához hozzájussanak.

Az elsőfokú bíróság az alperes 61. számú beadványában foglaltakat az eljárás elhúzódása iránti kifogásként értékelve kifejtette, hogy a kifogás téves észrevételezésen alapul, ugyanis a felperes 2011. január 19-i érdemi ellenkérelme 30 napos észrevételezési határidővel került megküldésre 2011. február 10. napján az alperes részére. Az alperes által sérelmezett 8 napos határidő az 58. számú végzésben került meghatározásra és kizárólag a bizonyítékok előterjesztésére vonatkozott. A felperes részére a hosszabb határidő biztosítására a 2010. december 11-i felhívással azért került sor, mert az alperesnél bekövetkezett jogi képviselőváltást követően az érdemi védekezés koncepciója teljesen megváltozott, részben kártérítési alapra helyezkedett. Ezen túlmenően a határidő az év végi ünnepeket is magában foglalta.

Az elsőfokú bíróság az ítélet előzetes végrehajthatósága iránti felperesi kérelem elutasításának indokát abban jelölte meg, hogy a Pp. 231. §. f.) pontja szerint a felperes nyilatkozatot sem tett a biztosíték nyújtásáról, holott ez együttes feltétele az előzetes végrehajthatóság elrendelésének.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen a részítelet hatályon kívül helyezését kérte, álláspontja szerint az eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt a Pp. 252. §. (2) bekezdése alkalmazandó, hiszen a tényállás jórészt feltáratlan maradt, a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen és logikai ellentmondásokat is tartalmaz.

Fellebbezésében a megyei bíróság Pk.51.220/2010/2. számú, a kizárás megtagadásáról rendelkező végzésével szemben panaszt terjesztett elő, kérve annak az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatti hatályon kívül helyezését és a kizárás tekintetében az elsőfokú bíróság újabb határozat hozatalára utasítását. A kizárás iránti kérelmének indokait fenntartva kiemelte, hogy az alperes egyes tagjai ("C" és "D") egyúttal a 4.Fpk.08-07-000408. számú felszámolási eljárásban adósi pozíciót betöltő "E" Kft. „fa.” tulajdonosai is. A Győri Ítéltábla Fpkf.II.25.164/2008/7. számú végzésében megállapította, hogy a felszámolási eljárás során a jelen peres eljárásra kijelölt bíró részéről nyilvánvaló jogsértésekre került sor. Az alperes megítélése szerint a részben azonos érdekeltségi körbe tartozó adóssal szemben lefolytatott felszámolási eljárásban tanúsított jogsértő bírói magatartás miatt az elsőfokú bírótól nem várható el, hogy a jelen eljárásban pártatlanul, tárgyilagosan járjon el. Emiatt okszerűtlen a kizárást megtagadó végzés. A fentiekre utalással az ítélet hatályon kívül helyezése körében kérte annak elrendelését, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság a felek között létrejött atipikus jogviszony tartalmára és a tárolási nyilatkozatok létrejöttének körülményeire vonatkozóan téves tényállást állapított meg, a megállapított tényállásból téves következtetéseket vont le. Egyes alperesi kérelmeket nem, vagy megalapozatlanul bírálta el. A tárolási nyilatkozatokkal kapcsolatosan nemcsak lényeges eljárási szabályokat, hanem anyagi jogszabályokat is sértett.

A bíróság nem tisztázta a tárolási nyilatkozatok létrejöttével kapcsolatos tényállást és a tárolási nyilatkozatokkal összefüggésben levont következtetései iratellenesek. A felperes perbeli igényének lényegi pontja a tárolási nyilatkozat alapján őt vélelmezetten megillető elvitel joga. Annak elbírálásához, hogy ez valóban megilleti-e, a szerződési nyilatkozatok értelmezésére lett volna szükség. Az alperes a nyelvtani elemzés, a tanúk vallomása, illetve az MVH jogszabály által biztosított ellenőrzési lehetősége alapján készült jegyzőkönyve által bizonyította, hogy a dokumentum kizárólag az ellenőrzés céljából és csak ideiglenes jelleggel biztosította a felperes számára az elvitel jogát.

Hangsúlyozta, hogy a tárolási nyilatkozatok kifogás útján való megtámadásával is védekezett, azok elbírálásának mellőzésével az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértést vétett, de sértette a Ptk. 236. §. (3) bekezdésében foglaltakat is. A megtámadási kifogást a felperes által előterjesztett keresettel szemben való védekezésként terjesztette elő az alperes, nem pedig a viszontkereset részeként.

Az alperes álláspontja szerint a bíróság tévesen és iratellenesen bírálta el az eljárás szabálytalansága elleni kifogást, mert az a részíteletben foglaltakkal szemben nem az eljárás

elhúzóda miatti kifogásnak minősül, az alperes a tisztességes eljárás lefolytatásához fűződő alapelvnek, azon belül is az ügyfélegyenlőségnek a megsértését kifogásolta.

A bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatosan a fellebbezés kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság csak egyes tanúk vallomásait vette figyelembe és nem adott magyarázatot arra, hogy milyen indokok miatt mellőzte a további rendelkezésre álló tanúvallomások figyelembevételét. Utalt ugyan az elsőfokú bíróság arra, hogy tanúk az alperes érdekeltségi körébe tartoznak, ez azonban vallomásuk értékelésének mellőzésére nem nyújthat elegendő alapot, hiszen a valamennyi meghallgatott tanú az egyik, vagy másik fél érdekeltségi körébe tartozik. Az elsőfokú bíróságnak a tanúk vallomását az okirati bizonyítékokkal kellett volna egybevetnie és logikai úton levezetni, hogy mely tanúk vallomása fogadható el. Utalt arra is a fellebbezés, hogy a bíróság a felperes érdekeltségi körébe tartozó tanúk vallomásaira alapította a levont következtetéseit.

A Pp. 206. §. (1) bekezdésében foglaltak, az okszerű mérlegelés, az iratszerűség, a logikai ellentmondás mentesség követelményei is sérültek, hiszen az okirati bizonyítékok aggálytalanul igazolták a mérlegelésből kizárt tanúvallomások tényállításainak helytállóságát, ezen okiratokat a felperes képviselőjére jogosult személyek is elláttak aláírásukkal, azokat maga a felperes szerkesztette.

A felek közti jogviszony minősítése körében kiemelte az alperes, hogy a gépek megvásárlására bizonyítottan az alperes gazdasági céljainak, szükségletének kielégítése miatt került sor. A felek között létrejött megállapodás tartalma szerint meghatározott célra nyújtott kölcsönrel és megbízással vegyes bizományi szerződés, aminek gazdasági rendeltetése az alperes szükségleteinek kielégítésére irányult. A felperes képviselőjére jogosultak által aláírt és a felperes által szerkesztett okirati bizonyítékok állnak összhangban a figyelmen kívül hagyott tanúk vallomásával ("A", "F", "C", "D").

Életszerűtlen, iratellenes az ítéleti tényállás és abból okszerűtlenül és logikai ellentmondásokkal került levonásra az a következtetés, hogy az alperes céljainak kielégítésére szükséges és az alperes által finanszírozott, majd a beszerzést követően az alpereshez szállított és az alperes által használt gépek tekintetében minden további nélkül írt alá az alperes olyan megállapodást, amelynek alapján a felperes saját döntése szerint azokat bármikor elszállíthatja.

Nem értékelte a bíróság azon körülményeket, hogy a felperessel történt megállapodást megelőzően az alperes a szükségletének megfelelő mezőgazdasági gépeket saját maga 45 %-os támogatás igénybevételével szerezte be, azokon tulajdonjogot szerzett. Eljárt a további két beszerzéssel kapcsolatos szükségletei kielégítése érdekében is. Szerződést kötött és az előlegeket megfizette a perbeli gépek tekintetében. A 2006-ban beszerzett traktorok teljes 100 %-os vételárát megfizette. A tanúvallomások és dokumentumok alapján megállapítható, hogy a gépek megvásárlását megelőzően a felek tárgyaltak a tulajdonjog rendezéséről, az alperes szerződéskötést megelőzően tett nyilatkozata egyértelmű volt, a gépeken tulajdonjogot kívánt szerezni. A korábbi beszerzéseit az alperes támogatás igénybevételével saját maga intézte, és a gépek tulajdonjogát is megszerezte. Az alperes korábbi és jelenlegi beszerzési megoldása között a támogatáshoz szükséges önerő 10 %-os mértékű eltérése volt a különbség, ez összesen 8-9 millió Ft, élet- és okszerűtlen, hogy ilyen összegű plusz

kedvezmény érdekében az alperes feláldozott volna 40 millió Ft nagyságrendű összeget a felperes által bármikor elvihető gépek beszerzésével kapcsolatban.

Hangsúlyozta az alperes, hogy a szerződés megkötésekor azzal számoltak a felek, hogy a gépek tulajdonjogának átruházása 5 évig nem lehetséges. Figyelmén kívül hagyta az elsőfokú bíróság azt a tanúvallomásokkal és okirati bizonyítékokkal igazolt körülményt, hogy a felperes kereste meg az alperest a jelen perbeli beszerzési konstrukció lebonyolításának kezdeményezésével, az alperes pedig finanszírozta a 2006. évi beszerzések bruttó értékét (3 db traktor) 100 %-ban. A 2007. évi beszerzéshez (2 traktor és 2 gyümölcsrázógép) pedig a kölcsön összegét a felek akként állapították meg, hogy a 2006. évi beszerzésre eső támogatás összegét az alperes kiegészítette az aktuális beszerzéshez szükséges önerő összegére. A gépek ÁFA tartalma és a felperes által igénybe vett támogatás pedig az alperes javára került volna elszámolásra.

Hangsúlyozta, hogy a 2006. évi beszerzés bruttó értékét 100 %-ban ő finanszírozta, és a 2007. évi beszerzés teljes finanszírozásáról is gondoskodott, a gépek beszerzésével összefüggésben az alperest tehát tartozás semmilyen jogcímen nem terheli. A részítéletnek iratellenes az a megállapítása, amely szerint az érintett gépeket más tagok is finanszírozták volna. Az ítéletben foglaltakhoz képest az alperes magasabb összeget biztosított a beszerzésekhez.

A berendezések nem ingyenesen kerültek az alperes birtokába és használatába, azok ellenértékét az alperes finanszírozta, ellenszolgáltatás esetén pedig fogalmilag kizárt a szerződés ingyenessége, ez a tény pedig önmagában kizárja a felperesnek azt a jogát, hogy a gépeket bármikor elvihesse.

Az előzetes végrehajthatóság iránti kérelem elutasításának indokait kiegészíteni kérte arra tekintettel, hogy a Pp. 231. §. f.) pontjában foglalt feltételek közül nemcsak a biztosítékadás hiányzik. A felperes alapszabályban rögzített céljaiból, a tagok gazdálkodását előmozdító kooperációs, integrátori jellegéből, illetőleg azon alapszabályi rendelkezésből, hogy a tagokkal folytatott gazdasági együttműködés során nem törekszik saját nyereségre, az következik, hogy alperesi károsodás bekövetkezte fogalmilag kizárt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a részítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az alperes perbeli magatartása az eljárás elhúzására irányul. Az első fokú bíróság rendelkezett a bizonyítási terhekről, az alperes azonban érdemi indítványt nem terjesztett elő. Az eljárásjogi kifogások nem megalapozottak.

A fellebbezés az ügy érdemét tekintve új tény, adatot nem tartalmaz, a korábbi indokait ismétli, egyes körülményeket kiragadva igyekszik álláspontját alátámasztani.

A felperes kiemelte, hogy a részítélettel, valamint a viszontkeresettel érintett gépek együttes bruttó beszerzési értéke (130.631.127,- Ft) és az alperes tagi hitelállománya (36.117.042,- Ft) között 94.554085,- Ft különbség van, valótlan tehát az az alperesi állítás, hogy ő finanszírozta az eszközöket.

Az alperes az eljárás során követelése jogcíme tekintetében nyolc, egymással is ellentétben álló nyilatkozatot tett.

A felek között nem jött létre az alperes által állított tartalommal megállapodás, az alperes annak meghatározására sem képes, hogy szerinte hol és mikor került erre sor. Konkrét szerződéses nyilatkozat hiányában még az alperes egyébként vitatható logikai levezetése

mentén sem lehet arra jutni, hogy a gépek tulajdonjogát megszerezte. A megállapodás létrejöttét az alperes tanúi sem tudták megerősíteni, "F" kijelentette, hogy nem volt jogosult az alperes nevében megállapodást kötni.

Az alperes nem azzal válhatna a berendezések tulajdonosává, hogy a tárolási nyilatkozatok érvényesen létrejöttek-e, hanem attól függően, hogy az általa állított megállapodás létrejött-e. A tárolási nyilatkozatok az ilyen tartalmú megállapodás létrejöttét cáfolják. A nyilatkozatok határidőn belüli megtámadására nem került sor, a kifogásként felhozott megtámadásuk pedig valójában jogi tévedésre utal. A támogatási rendszert ugyanis a jogszabályi előírások részletesen körülírják. A jogi tévedés a megtevesztés szempontjából irreleváns. Az alperes alappal nem hihette, hogy a nyilatkozatokat valamilyen jogszabályi előírásból kifolyólag kellett aláírnia, mégis aláírta ezeket. A nyilatkozatokban foglaltak alapján a gépeket ki kellett volna a felperesnek szolgáltatnia.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítéletablának mindenekelőtt a megyei bíróság Pk.51.220/2010/2. számú - kizárást megtagadó - végzésével szemben a Pp. 18. §. (4) bekezdése alapján benyújtott panaszt kellett elbírálnia, mert ennek megalapozottsága önmagában (a Pp. 252. §. (1) bekezdése szerint) az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését alapozta volna meg.

Az ítéletábla azonban a határozat indokait maradéktalanul osztotta, annak megismétlése nélkül csupán kiemeli, hogy más bírósági eljárásban hozott és a jelen perben félként résztvevő személyeket csak áttételesen érintő döntés jogorvoslati eljárás során való megváltoztatása, illetve hatályon kívül helyezése - azaz a döntésben elfoglalt téves jogi álláspont - nem teremt alapot az eljáró bíró jelen perben való elfogultságának megállapítására. Ugyancsak nem igazolják ezt a bíró pervezetés során tett és az alperes által kifogásolt intézkedései.

Helytálló ugyan az az alperesi hivatkozás, hogy nem az eljárás elhúzódására, hanem a tisztességes eljáráshoz fűződő jogának (Pp. 2. §. (1) bekezdés) megsértésére alapította az elsőfokú bíróság által részítéletében elbírált eljárási kifogását, az elsőfokú bíróság e körben tett ténymegállapításai azonban az ügyfélegyenlőség sérelmére hivatkozó kifogás elutasításának indokait is megteremtik, megfelelő magyarázatot adva arra, hogy az alperes védekezésbeli (a 33/A/1. számú és a 34. §. iratban megnyilvánuló) koncepcióváltása és a karácsonyi ünnepek miatt indokoltak 45 napos határidő biztosítását a felperes részére a 38. számú végzésben. Megállapítható az is, hogy az alperes a felperes 52. számú előkészítő irata tekintetében ugyancsak hosszú, 30 napos határidővel kapott lehetőséget észrevételei előterjesztésére. Csupán a bizonyítási indítványok előterjesztésére biztosított a bíróság az alperes részére rövid, 8 napos határidőt (54. számú végzés), nyilvánvalóan arra figyelemmel, hogy az átgondolt, részletesen, nagy terjedelemben kifejtett álláspontja alapjául szolgáló körülményeket az alperes ismeri, bizonyításukra képes, a szükséges indítványok megtétele tehát nem kíván meg és nem indokol hosszabb határidőt.

A fentiek előrebocsátása mellett az ítéletábla a megyei bíróság részítéletének felülbírálata során megállapította azt is, hogy a felek közötti jogviszony meghatározása, a perrel érintett gépek felperes általi beszerzése, azok alperesi használatba adása körében a tényállás megállapításához szükséges bizonyítás - a felek indítványainak keretei között - teljes körűen

lefolytatásra került. A megyei bíróság azonban a peradatok részbeni téves értékelése útján állapította meg azt, hogy a felperesi keresettel érintett gépek beszerzéséhez szükséges úgynevezett önerőt nem az alperes bocsátotta a felperes rendelkezésére. A 4/A/4. szám alatti kimutatás, a 15/A/2. szám alatt csatolt - a felperes képviselője által aláírt - 2007. november 27-i elszámolás ugyanis azt igazolja, hogy a felperes 5 traktort és 2 gyümölcsrázógépet szerzett be az alperes részbeni finanszírozása mellett akként, hogy ezek beszerzési ára nettó 87.765.606,-Ft (bruttó 105.318.726,-Ft) volt, a nettó érték támogatással nem fedezett része (45 %) tehát 39.494.522,-Ft, az alperes pedig átutalással teljesített 28.917.042,-Ft-ot, engedményezéssel 12.000.000,-Ft-ot, a leszállított meggy ellenértékével 3.372.480,-Ft-ot (61/A/03/21. számú számla), ugyanakkor visszakapott 4.800.000,-Ft-ot (az ÁFA részbeni visszatérítéseként - 61/A/03/5. számú irat), azaz teljesített összesen 39.494.522,-Ft-ot. Az alperes tehát ezen gépek (5 traktor és 2 gyümölcsrázó) tekintetében igen, az általa hivatkozott további (a felperes keresetével nem érintett) 2 db gyümölcsrázó tekintetében nem igazolta az „önerő” megfizetését. E tekintetben az ítéletábra a tényállást a fentiek szerint módosította, ugyanakkor megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak az ezt meghaladó ténymegállapításai az alábbiakra figyelemmel megalapozottak.

Helytálló az a fellebbezési hivatkozás, hogy az alperes által meghallgatni kért tanúk vallomásának érdemi értékelését az elsőfokú bíróság nem mellőzhette volna, erre az ítéletben hivatkozott körülmény (a tanúk alperesi érdekeltségi körbe tartozása) önmagában - a fellebbezésben foglaltak miatt - nem teremt megfelelő eljárásjogi alapot. A bizonyítékok értékelése körében irányadó Pp. 206. §. (1) bekezdésének ezirányú sérelme azonban nem teremti meg a részítélet hatályon kívül helyezésének Pp. 252. §. (2) bekezdése szerinti alapját, ugyanis nem teszi szükségessé a tárgyalás megismétlését, illetve kiegészítését. A hivatkozott tanúvallomások másodfokú eljárás során való - az egyéb peradatokkal egybevetett - értékelése útján ez az eljárási szabálysértés ugyanis kiküszöbölhető.

Ennek megfelelően az ítéletábra ezen tanúvallomásokat is bevonta a bizonyítékok értékelésének körébe, és ennek eredményeképpen megállapította, hogy az alperes részéről fennállt a szándék arra, hogy a beszerzésekkel érintett mezőgazdasági gépeken tulajdonjogot szerezzen. Annak ítéleti bizonyossággal való alátámasztására azonban a fentiek szerint immár teljes körűen értékelt peradatok a kiegészített tényállás mellett sem voltak alkalmasak, hogy a felek között az alperes által állított tartalommal - a Ptk. 205. §. (1) bekezdésének megfelelően - jött létre megállapodás.

A fellebbezésben részletesen hivatkozott körülmények - az alperesi szükségletek, az alperes általi részbeni finanszírozás, a gépek alperesi használatba adása - a tanúvallomásokkal együtt sem igazolják, hogy a felperes a támogatás igénybevételekor hatályos 13/2007. (III.1.) FVM rendelet 3. §. (3) bekezdésében, illetve a 28/2008. (III.18.) FVM rendelet 4. §. (5) bekezdésében foglalt elidegenítési korlátozás megszűnése esetére a gépek tulajdonjogának alperesre való átruházására vállalt volna kifejezett és feltétlen kötelezettséget. Az alperes által - a 2006. február 15-i igazgatósági ülésen elhangzottaknak (61/A/03/1-2. számú irat) és a 8/2006. (2006-03-31) számú küldöttközgyűlési határozatnak (61/A/03/1. számú irat) megfelelően - tagi kölcsönként nyújtott hozzájárulás visszafizetésének legfeljebb egyik majdani lehetséges módjaként számolt ezzel a felperes, ahogy erre az elsőfokú eljárásban is utalt (10. számú jegyzőkönyv 3. oldal).

Az alperes és az általa meghallgatni kért tanúk nyilatkozataiból - miként arra a felperes is rámutatott - azt sem lehetett feltárni, hogy a felek részéről ki, kinek, mikor és milyen tartalmú nyilatkozatot tett, illetve fogadott el.

A felperes részéről ilyen - az alperes által hivatkozott - kötelezettségvállalás nem nyert bizonyítást. A szerződés létrejöttéhez a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó - akár ráutaló magatartással való - kifejezésére van szükség, ennek bizonyíthatatlansága esetén szerződés létrejötte nem állapítható meg.

Az ítélet tábla a Ptk. 207. §. (5) bekezdésére figyelemmel utal arra, hogy a felek egyoldalú fenntartása, vagy rejtett indoka nem bírhat e tekintetben relevanciával, a felperes alperesi szándékkal való - akár ráutaló magatartással megnyilvánuló - egyetértése az alperes részéről bizonyíthatatlan maradt.

Az alperes által állított jogviszony további tartalmát illetően kiemeli az ítélet tábla, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben éppen az az alperesi interpretáció élet- és okszerűtlen, hogy a felperes még az állami támogatás és a beszerzésekre eső ÁFA összegének is az alperes javára való elszámolását vállalta, holott a vételár ezen összetevőit jórészt a felperes saját költségei terhére maga előlegezte meg.

A fentiekre figyelemmel tehát érdemben helyes az elsőfokú bíróságnak az adásvételi szerződések, a pályázati- és támogatási dokumentációk, az igazgatósági ülés anyaga és a küldöttközgyűlési határozat alapján elfoglalt azon álláspontja, hogy a felperes az alperes által állított kötelezettségvállalásoktól mentesen szerzett a berendezések felett tulajdonjogot, a gépek alperes részére való rendelkezésre bocsátására - visszavonásig terjedő hatállyal - a felperes alapszabályban foglalt céljainak megvalósítása, a tagok gazdasági tevékenységének előmozdítása érdekében, a tulajdonost a Ptk. 112. §. (1) bekezdése alapján megillető rendelkezési jog keretében került sor.

A fellebbezésben hivatkozottaknak megfelelően a tárolási nyilatkozatokkal szemben a Ptk. 210. §. (1) és (4) bekezdésére alapítottan előterjesztett megtámadási kifogás érdemi elbírálására az elsőfokú ítélettel nem került sor, ez azonban az alábbiakra figyelemmel nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, ami a tárgyalás - akár részbeni - megismétlését, ezáltal az ítélet hatályon kívül helyezését indokolhatná. Helyesen mutatott rá e tekintetben a felperes a másodfokú eljárás során arra, hogy az ingók kiadása iránti igényel szemben az alperesi védekezés eredményessége nem a tárolási nyilatkozatok érvényességétől, hanem attól függ, hogy az alperes tud-e a perben olyan jogcímet bizonyítani, amely számára a gépek birtoklására a felperessel szemben anyagi jogi lehetőséget szolgáltat. A felperes ugyanis nem a tárolási nyilatkozatokkal létrejött jogviszonyra, hanem a tulajdonosi minőségéből fakadó jogosultságaira alapítja kereseti igényét. A tulajdonosi jogviszonyból kifolyólag - a fentiek szerint - attól függetlenül visszakövetelheti a Ptk. 115. §. (3) bekezdés alapján az alperestől a gépeket, hogy a tárolási nyilatkozatok ezen jogát külön deklarálják-e avagy sem. A nyilatkozatok kifogás útján való megtámadása a keresettel szembeni védekezésre tehát érdemben nem alkalmas.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy az alperes köteles a gépek kiadására, mert a birtokban tartásukra a felperes 2008. augusztus 1-jei felhívását követő időszakra is alapot adó jogcímet nem igazolt.

Az ítéletábra a kifejtetteken túl rámutat arra, hogy amennyiben a felek közötti szerződés az alperes által állított tartalommal nyert volna bizonyítást, úgy az a jogszabály megkerülésével kötött szerződésnek minősülne, ez pedig a Ptk. 200. §. (2) bekezdése szerinti semmisségét alapozná meg, ugyanis az lenne megállapítható akkor, hogy minősítésétől (meghatározott célra nyújtott kölcsönrel és megbízással vegyes bizományi szerződés) függetlenül az alperes a felek közötti - az általa állított tartalommal fennálló - szerződéses jogviszonyt arra kívánta felhasználni, hogy a támogatás saját javára történő igénybevételel egyidejűleg a gépek tekintetében a jogszabályi rendelkezésekből fakadó tulajdon-átruházási korlátozást megkerülje. Állítása szerint ugyanis a közöttük létrejött jogviszony lényegi tartalmi eleme az lenne, hogy a felperes tulajdonjoga csak látszólagos (névleges), a gépek használatára, hasznainak szedésére, birtoklására nem jogosult, a forgalomképesség beállításával pedig köteles azokat az alperesre ruházni, azaz valójában a tulajdonjog egyetlen részjogosítványával sem rendelkezik.

A magyar jogrendszer jelenleg nem ismer el olyan jogviszonyt, melynek alapján harmadik személyek felé az egyik fél, ugyanakkor belső jogviszonyukban a másik fél minősül tulajdonosnak. Utal arra is az ítéletábra, hogy vételi bizomány esetén - a megbízó javára való szerzés (Ptk. 507. §. és 509. §. (3) bekezdés b.) pont) folytán - a bizományos és az eladó által kötött szerződéssel és a szerződés tárgyát képező ingóság bizományos részére való birtokba adásával a megbízó további átruházásra irányuló aktus nélkül tulajdont szerez, ezek után a bizományostól a szerződés tárgyának kiadását kérheti. Az alperes, mint megbízó javára történő szerzés joghatásainak beállta esetére azonban nem álltak volna fenn a támogatás igénybevételelnek feltételei, ez pedig mindegyik fél szándékaival ellentétben állt.

Ugyanezen indokok miatt érvényes adásvételi előszerződésnek sem minősülhetne a hivatkozott megállapodás. Hiszen az csak látszólag egy későbbi tulajdon-átruházásra, valójában azonban a felek viszonyában a tulajdonjog minden elemének azonnali alperes általi megszerzésére irányulna. A fenti körülmények az alperes által állított megállapodás érvénytelenségét eredményeznék, így arra a felperessel szemben jogot nem alapíthatna.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra a megyei bíróság részítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta, az eredménytelenül fellebbező alperest pedig a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték állam javára való megfizetésére.

A felperes az eljárás során a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §. (1) bekezdés a.) pontja alapján kérte az alperest a kikötött ügyvédi megbízási díj megfizetésére kötelezni. A 23/F/2. szám alatt csatolt megbízási szerződés 1. és 2. pontjában foglaltak értelmében az ott meghatározott mértékű megbízási díj az eljárás egészére (a jogerős lezárultáig) kiterjedő ügyvédi képviselő ellenértékét foglalja magában, az elsőfokú bíróság ítéletében ezt a munkadíjat teljes körűen megítélte, azaz a felperes perkoltséigénye ezáltal kielégítést nyert, így az alperes másodfokú ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezését az ítéletábra mellőzte.

Győr, 2011. december 14. napján

Dr. Zámbo Tamás sk. Dr. Maurer Ádám sk. Dr. Menyhárdné dr. Sarmon Hedvig sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: